

AMERIKAI KÖLTŐK

AZ ŐRTÁLLÓ CSÜSZÖMÁSZÓ UTOLSÓ ÓRÁJA

Sam Bradley

Elfoglaltságomban észre sem vettem
a kis szörnyetegek
szemerklő hullását.
Kényelmetlen padlónk mindenütt a föld volt.
Gondolataimmal bibelődtem éppen a halott maszkok fölött.
Legnagyobb rubinjaik vöröslettek, akár a Mars.

Még a szolgák is
reszkettek e felfedezéstől; mint a válaszó dobok,
szavaik magasba szökve harsogtak. „Fel-
került a kincs” recsegték; „Felkerült a
szent tárgy”. Szóltam, megrémülve
ekkor a lelkesedéstől egy közönséges agyag láttán.

Könnyedén dolgoztunk a letűnt
történelmi rétegek között — és lázasan. Láttam
a finoman kitömött kis szörnyek uralkodását
az idegen lég flogisztonában.
Feladatukat elvégezve megkezdődött sorvadásuk,
kinyújtották piros nyelvüket éhes borzadállal, és már meg sem kísérelték
a menekülést az alázatosság sűrű méhébe,
egyor hatalmasok, most a mi tulajdonunk.

Diluviálisok, hamar porrá változtak;
mi azért remegtünk, hogy megmentünk
egy példányt a természettudományi múzeumnak.
És senki sem kért kíméletet e teremtményeknek,
melyek a feledést jelképezték.

PSZICHOLÓGUS A BETEGEKHEZ

Leonard E. Nathan

Pácienseit egy üldözött lányról faggatja;
Mosolyog és olyan kisfiúsan kérdez...
Hazudnak neki inkább, hogy minden könnyebben menjen.

A kaucs csikorog, de mit is mondhat az ember?
A polcon a könyvek rengeteg esettel foglalkoznak,
S közben a képzeletbeli lány elszaladt.

Az otthon felbomlott. Darabjait össze lehet szedni,
De már nem illenek egymáshoz. De ki is tudná elviselni,
Hogy a lány mindig a legsötétebb zugba menekül?

A cigarettafüst mögött merengő páciens néma;
Az elfogott lány zilált külsővel
Fittyet hány a falra, az éjszakát várja.

Ha megkérdezi betegeit, jobban érzik-e magukat,
Egyesek félnek, mások hatalmasnak érzik magukat, vannak akik
Embernek látják és teljesen megfélelkeznek magukról.

A FEKETE ÖKÖR MEGKÖTÖTTE
A CSILLAGOKAT ÉS A SZALAGOKAT

Louis Simpson

„A sörtékből lesznek a tetvek”, mondta Chivington.
„Pusztítsd el a sörtéket, tetveid sem lesznek.”

A fehérek hajnalban törtek be, lövöldözve és gyilkolva
És élt az öreg Fekete Ökör
Aki a csillagokat meg a szalagokat erősítette sátorrúdjához --
Rikoltozás hallatszott mindenfelől.

A Homok Patak körül
Kisöpörték az amerikai tudatot.
És nem érdemes tubát fújni egy halott indiánnak.

CARACARA

Brewster Ghiselin

A sivatagtól sok mérföldnyire a papsajtok milliárdjai tenyésznek,
A narancshalom is szélesebb sok kies horizontnál,
Paradicsomi fény világít messze a tüskék alá,
A fény szívéből caracara csöpög.
Magasan a por mezsgyéjén, nyüzsgő egerészölyvek között
— A repüléstől szinte összecsucsklanak — lépked

Vállvonogatva, megfontoltan az ünnep ellenőre
Dölyfösen, felhúzott lábbal, egy fekete birkával a hátán.

Mielőtt a szolga észrevenné, hogy nyársra húzza,
Megy, mintha ő lenne az egyetlen meghívott vendég,
Egyenesen, fodrosan és tarkán, arisztokratikusan, hidegen
Egerészölyv-héja tollzatban, vörös jelvényével integetve,
— A szárnyak verdesésétől összeborzoltan, eltiporná az ünnepséget —
Lehajtott csőrrel, hogy megmártsa bortömlőjét a porban.

VIZSGAANYAG: AZ AMERIKAI RENESZÁNSZ

William Stafford

Töltsd ki: neved

————— Ido Emerson. Barátod
Thor———— Pondban él; tartozik
Neked a házbérrel és egy fejszével. A
Szomszédod egy házban él ————— a villák
Nem válaszolnak egy másik szomszédnak, Herman
—————, aki eltűnődik a színes halakon.
Gondolod, már elérkezett az idő, hogy Amerika —————.

Csak néhány szóban, mondd meg miért.

Fáy Gábor és Ladik Katalin fordításai